

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA	3
---------------------	---

Część I

KIERUNKI I METODY PRACY Z CZYTELNIKIEM

I. GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA BIBLIOTEKI	9
---	---

Opracował Feliks Poplawski

A. Praca bibliotekarza z czytelnikiem indywidualnym	9
1. Stan pracy	9
2. Przygotowanie bibliotekarza do pracy z czytelnikiem	10
3. O jakiego czytelnika powinien troszczyć się bibliotekarz	12
4. Wykorzystanie uwag i prośb czytelników	16
5. Przysposobienie czytelnika do korzystania z biblioteki	17
B. Współpraca biblioteki z zespołami czytelnicznymi	18
1. Zespoły czytelników początkujących	19
2. Zespoły czytelników średniego poziomu	21
3. Zespoły samokształceniowe	25
4. Kółka zainteresowań	33
5. Zespoły czytelników-aktywistów	34
C. Biblioteka w służbie środowiska	39
1. Rola biblioteki w środowisku	39
2. Typy środowisk i ich znaczenie dla pracy kulturalno-oświatowej biblioteki	40
3. Praca biblioteki w służbie środowiska	42
Literatura	48

II. METODY POZNAWANIA CZYTELNIKA	49
--	----

Opracował Jan Sroka

A. Bibliotekarz — obserwatorem czytelnika	49
1. Co to znaczy obserwować	50
2. Notowanie spostrzeżeń	51
B. Najczęściej stosowane metody poznawania czytelnika	53
1. Pierwsza rozmowa z czytelnikiem	53
2. Badanie karty czytelnika	54
3. Omawianie z czytelnikiem przeczytanej literatury	55

4. Rozmowy z czytelnikiem na temat jego dążeń i pragnień	56
5. Pomoc bibliotekarza we właściwym doborze książek	57
6. Gry i zabawy jako środek poznawania czytelników	58
7. Obserwacja aktywności czytelnika w bibliotece	59
8. Kierowanie czytelnictwem jako metoda poznawania czytelnika	61
III. METODY POZNAWANIA KSIĘGOZBIORU	63
Opracowała Aleksandra Szabuniewiczowa	
A. Zasady doboru księgozbioru	63
B. Znajomość księgozbioru obowiązkiem bibliotekarza	66
C. Sposoby poznawania księgozbioru	68
1. Osobiste zapoznanie się z książką	68
2. Poznanie książki za pośrednictwem czytelnika	72
3. Poznanie książek w związku z planowaniem uzupełniania	73
4. Przykładowy konspekt recenzji bibliotecznej	76
Literatura	77
IV. OŚRODKI INFORMACYJNO-BIBLIOGRAFICZNE I METODY ICH PRACY	78
Opracował Edward Chelstowski	
A. Zarys historyczny bibliotecznej służby informacyjnej	78
B. Rodzaje informacji	82
1. Informacja katalogowa	83
2. Informacja biblioteczna	83
3. Informacja bibliograficzna	84
4. Informacja rzeczowa	84
5. Informacja tekstowa	85
C. Organizacja warsztatu pracy ośrodka informacji bibliograficznej	86
1. Przygotowanie bibliotekarza do służby informacyjno-bibliograficznej	86
2. Biblioteczka podręczna ośrodka informacyjnego	86
3. Kartoteki ośrodka informacyjnego	88
D. Technika załatwiania kwerendy	90
E. Sieć informacyjno-bibliograficzna w Polsce	92
1. Zakład Informacji Naukowej Biblioteki Narodowej	94
2. Centralny Instytut Dokumentacji Naukowo-Technicznej	95
3. Ośrodek bibliograficzny Polskiej Akademii Nauk	97
4. Służba informacyjno-bibliograficzna	97
F. Skład biblioteczki podręcznej	99
Literatura	103

V. PRZYSPOSOBIE NIE CZYTELNIKÓW DO KORZYSTANIA Z BIBLIOTEKI 104

Opracował Henryk Dubowik

A. Znaczenie przysposobienia czytelniczego	104
B. Metody przysposobienia czytelniczego stale stosowane	106
1. Regulamin wypożyczalni i czytelní	106
2. Plakaty i tablice informacyjne	108
3. Broszury informacyjne	109
C. Dorywcze metody przysposobienia czytelniczego	109
1. Wycieczki	109
2. „Kwadrans biblioteczne“ — pogadanki dla czytelników	110
3. Lekcje i ćwiczenia biblioteczne	111
D. Zespoły czytelników a przysposobienie biblioteczne	114
E. Przysposobienie czytelnicze w różnych typach bibliotek	114
Literatura	116

VI. TECHNIKA PROWADZENIA OBRAD W PRACY BIBLIOTEKARZA Z CZYTELNIKAMI 117

Opracował Feliks Popławski

Uwagi wstępne	117
A. Przygotowanie zebrania	118
1. Planowanie zebrań czytelników	118
2. Cel zebrania i jego temat	118
3. Wybór i zaangażowanie prelegenta	119
4. Termin zebrania	121
5. Miejsce odbycia zebrania	121
6. Propaganda zebrania	122
7. Projekt porządku obrad	124
8. Przygotowanie prezydium zebrania	125
B. Przeprowadzenie zebrania	129
I. Czynności wstępne na zebraniu:	
1. Lista obecności	129
2. Otwarcie i zagajenie zebrania	131
3. Powołanie prezydium zebrania	133
4. Uchwalenie porządku obrad zebrania	134
II. Czynności główne zebrania:	
1. Wygłaszanie referatu	136
2. Dyskusja	139
3. Uchwały zebrania	147
4. Zakończenie zebrania	149

ZAJĘCIA PRAKTYCZNE Z CZYTELNIKAMI

C z ę ś ć II

I. ŻYWE SŁOWO W PRACY Z CZYTELNIKIEM	153
Opracowała Aleksandra Szabuniewiczowa	
A. Żywe słowo w pracy biblioteki	153
B. Opracowanie tekstu do wygłoszenia	156
1. Oddech — artykulacja — interpunkcja — tempo	156
2. Modulacja głosu i mimika	159
C. Żywe słowo łączy bibliotekę z innymi instytucjami kultu- ralno-oświatowymi	162
D. Omówienie form żywego słowa	164
1. Głośne czytanie	164
2. Opowiadanie	167
3. Recytacje	169
4. Wieczory autorskie	169
5. Wieczory literackie	174
6. Kwadransy literackie i apele	176
7. Dyskusje	177
8. Konferencje czytelnicze	179
9. Pogadanki i odczyty	181
Literatura	183
II. WIZUALNE FORMY PRACY Z CZYTELNIKIEM	185
Opracował Mieczysław Mazurkiewicz	
A. Zadania form wizualnych	185
B. Ogólna charakterystyka wizualnych form pracy z czytel- nikiem	182
C. Rodzaje form wizualnych	190
1. Hasła i cytaty	190
2. Plakaty czytelnicze	195
3. Gazetki biblioteczne	198
4. Albumy biblioteczne	206
5. Składanki	208
6. Kalendarz historyczny aktualności	209
7. Wystawy książek	210
8. Wystawy w małych bibliotekach	223
9. Inne pomoce wizualne	225
Literatura	225
III. MAŁE FORMY TEATRALNE	226
Opracował Zbysław Arct	
A. Widowiska sceniczne w pracy z czytelnikami	226
B. Podstawowe elementy scenizacyjne	228

C. Przygotowanie widowiska	234
D. Zastosowanie małych form teatralnych w pracy bibliotek	242
1. Skecze literackie	243
2. Inscenizacje i ich odmiany	243
3. Sądy literackie	244
E. Przykład inscenizacji utworu literackiego	246
Literatura	250
IV. GAZETA I CZASOPISMO W PRACY Z CZYTELNIKIEM	251
Opracował Stanisław Stochel	
A. Czym jest gazeta	251
B. Układ gazety a kultura czytania	254
1. Znaczenie układu graficznego gazety	254
2. Technika czytania gazet i czasopism	255
3. Kultura czytania prasy	258
C. Przygotowanie czasopism do lektury	259
1. Znakowanie artykułów	259
2. Wykazy ważniejszych artykułów	260
3. Przygotowanie czasopism do czytania obiegowego	261
4. Czynności metodyczno-techniczne obiegu czasopism	263
D. Formy i metody pracy z gazetą i czasopismem	266
1. Formy żywego słowa	267
2. Formy wizualne	280
E. Zbieranie, przechowywanie i udostępnianie materiałów prasowych	290
1. Zszywki prasowe	290
2. Teczki wycinków tekstów	291
3. Teczki wycinków ilustracji	293
4. Kartoteki zagadnieniowe artykułów	293
5. Słowniczek skrótów	294
Literatura	296
V. ZAJĘCIA ROZRYWKOWE Z CZYTELNIKIEM	298
Opracował Zbysław Arct	
A. Od rozrywki do nauki	298
1. Okrężną drogą	298
2. Wykorzystanie skłonności do zabawy dla pracy z książką	299
3. Dobór rozrywek umysłowych	301
B. Organizacja zajęć rozrywkowych	302
1. Przygotowanie do prowadzenia zajęć rozrywkowych	302
2. Planowanie zajęć rozrywkowych	304
3. Przygotowanie zajęć rozrywkowych	305
4. Małe konkursy literackie	307
5. Praca w zespole	308

C. Zagadki i gry literackie	310
1. Stolikowe gry literackie	310
2. Zgadywanki bibliograficzne	318
3. Gry ruchowe	329
Literatura	332
VI. KONKURSY CZYTELNICZE	333
Opracowała Aleksandra Szabuniewiczowa	
A. Zadania konkursów czytelniczych	333
B. Organizacja konkursu	334
C. Przykłady konkursów	339
Literatura	342
VII. PLANOWANIE PRACY Z CZYTELNIKIEM	341
Opracował Mieczysław Mazurkiewicz	
A. Potrzeba planowania	344
B. Zasady planowania pracy z czytelnikiem	345
1. Analiza środowiska	346
2. Ustalenie tematyki i doboru książek	347
3. Współudział czytelników w realizacji planu	348
4. Rozplanowanie prac w czasie	349
5. Korelacja pracy z innymi instytucjami	350
C. Technika sporządzania planu	350
D o d a t e k	
ZAGADNIENIA BADANIA CZYTELNICTWA	356
Opracowała Aleksandra Szabuniewiczowa	
A. Cele badania czytelnictwa	356
B. Przedmiot badania czytelnictwa	358
1. Znaczenie historyczno-kulturalne książki	359
2. Zagadnienia poczytności	360
3. Zainteresowania czytelników	361
4. Psychofizyczna czynność czytania	362
5. Drogi, którymi książka trafia do czytelnika	364
6. Wpływ pracy wychowawczej biblioteki i innych instytucji kulturalno-oświatowych na kształtowanie się czytelnictwa	365
C. Przegląd metod badania czytelnictwa	368
D. Wykorzystanie materiałów codziennej pracy biblioteki do badania czytelnictwa	373
E. Najważniejsze z dotychczas prowadzonych prac w zakresie badań czytelnictwa	376
F. Obecny stan prac w zakresie badania czytelnictwa	381
Literatura	389